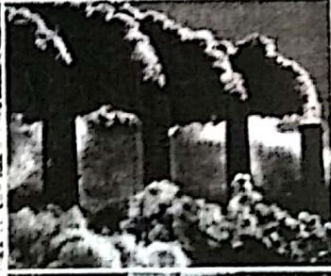
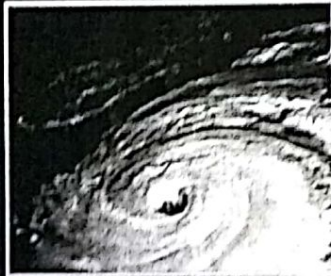
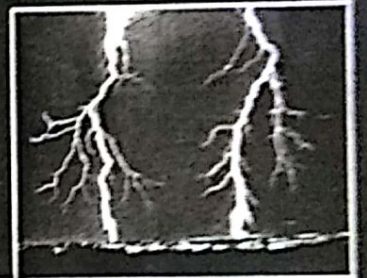

जागतिक पर्यावरण समस्या, आव्हाने व उपाय

प्राचार्य डॉ. संभाजी देसाई

GLOBAL ENVIRONMENT
ISSUES, CHALLENGES AND SOLUTIONS

जागतिक पर्यावरण : समस्या, आव्हाने व उपाय

Global Environment : Issues, Challenges and Solutions

© सुरक्षित

TRUE COPY ATTESTED BY

 Principa

The Shirpur Education Societys
 Smt. H. R. Patel Arts Mahila
 College, Shirpur, Dist. Dhule 425 404

प्रकाशक व मुद्रक : रंगराव पाटील

प्रशांत पब्लिकेशन्स, ३, प्रताप नगर, श्री संत ज्ञानेश्वर मंदिर रोड, नूतन मराठा महाविद्यालयाजवळ, जळगाव ४२५००१.

दूरध्वनी : (०२५७) २२३५५२०, २२३२८०० ईमेल : prashantpublication.jal@gmail.com

प्रथमावृत्ती : १२ फेब्रुवारी, २०१७ ISBN : ९७८-९३-८२५२८-५१-७

अक्षरजुळवणी : प्रशांत पब्लिकेशन्स मूल्य : ₹ ३२५

या पुस्तकातील सर्व शोधनिबंध लेखकाची मौखिक परवानगी ग्राह्य धरूनच हे शोधनिबंध एकत्रित करण्यात आलेले असून, शोध निबंधातील मते ही प्रत्येकाची वैयक्तिक मते असून त्या मतांशी संपादक किंवा प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही.

या पुस्तकाचे सर्व अधिकार अवाधित असून या पुस्तकातील कोणताही मजकूर, तक्ता किंवा तत्सम संकल्पना यांची कोणत्याही प्रकारे नक्कल करणे किंवा यांत्रिकी साधनांनी फोटो कॉपी, रेकॉर्डिंग करणे कायद्याने गुन्हा असून असे आढळून आल्यास तात्काळ कारवाई करण्यात येईल.

www.prashantpublications.com

59	30. Perspectives on Disaster Management.....	119
	Abhijeet A. Waghade, Ajay J. Solanke	
64	31. Micro Study of Coconut Nursery Management: A Geographical Perspective.....	126
	Ajay J. Solanke	
69	32. Environmental Pollution : Social Issues and Challenges	131
	Shubham Y. Mane, Miss. Pooja Gawande, Ajay J. Solanke	
72	33. Impact of Climate Change on Agriculture	138
	Mrs. Shubhangi S. Patil	
76	34. Impacts of Urbanization on Environment Miss. Karishma D. Baviskar,.....	142
	Miss. Karishma D. Baviskar	
80	35. Land Slide and Tribal Settlement: Special Reference to Village Malin, Dist-Pune	148
	Pradeep B. Baviskar	
83	36. Disaster Management in Libraries	153
	Rahul Jadhav	
86	37. Renewable Energy Sources: An Ideal Solution of Energy Crisis in India	158
	Wakode Jyoti Sahadeo	
90	38. Impact of Water Pollution in India.....	162
	Pogalwar Udhav Pralhad	
94	39. जागतिक तापमान वाढीचे कारणे व उपाय.....	166
	डॉ.व्ही.आर. चव्हाण	
98	40. आपत्ती व्यवस्थापन आणि नियोजन.....	169
	प्रा. डॉ. के. वी. पाटील	
104	41. पर्यावरणीय युद्धतंत्र आणि मानवी सुरक्षा	173
	प्रा.डॉ.कविता धनंजय धर्माधिकारी	
108	42. पर्यावरणाचे संरक्षण व संवर्धन एक दृष्टीक्षेप.....	176
	सौ. शुभदा उत्तम काटकर, प्रा. डॉ. सुरेश विठ्ठल पाटील	
110	43. जागतिक तापमान वाढ व हवामानातील बदल.....	180
	विजय जगदेव हेरोडे	
114	44. जागतीक तापवृद्धी व बदलते हवामान.....	182
	प्रा.सुभाष आर. गोंडाणे	
	45. हवा प्रदूषणाची कारणे, परिणाम व उपाय.....	185
	मुरलीधर एन. नकाडे	

mentioned eac

H/2-1E

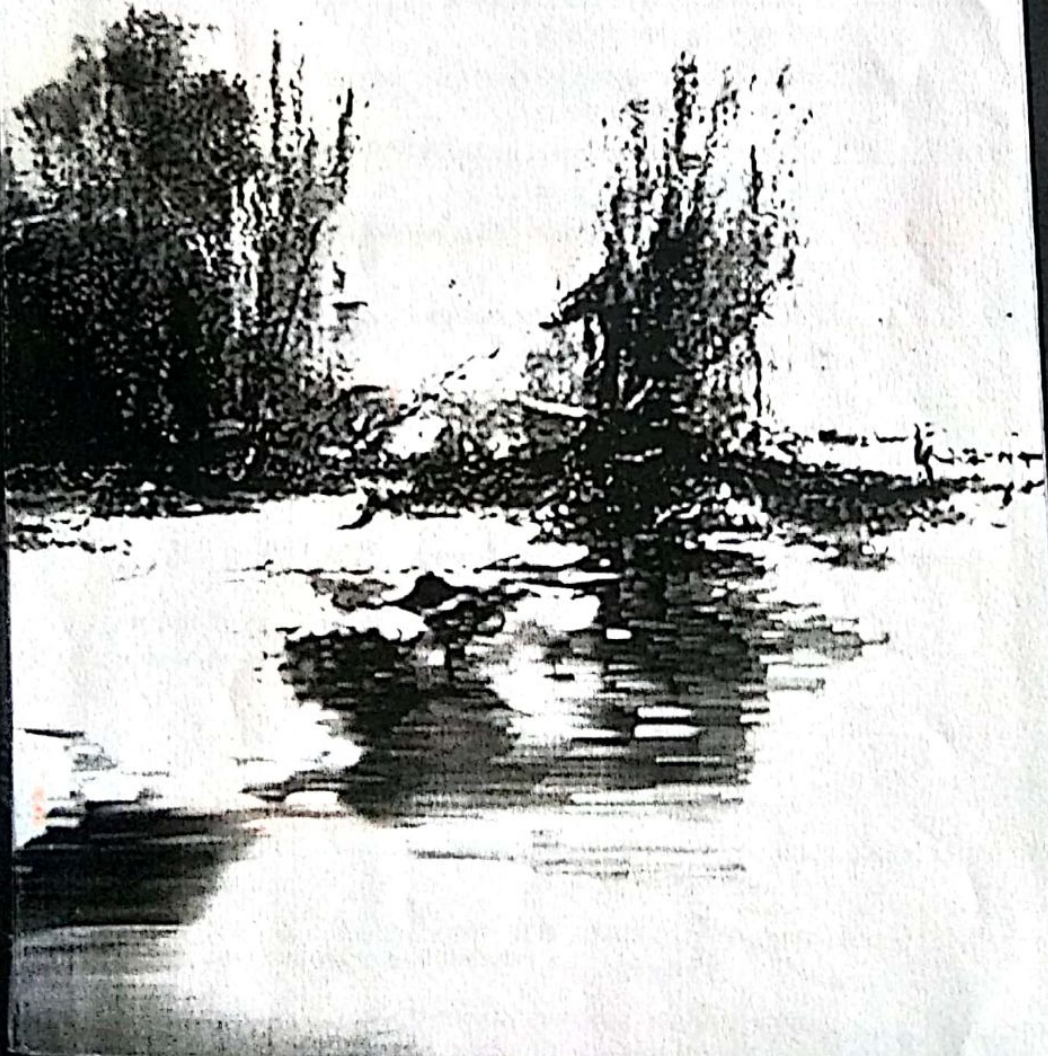
(2016-17)

ISBN = 02
2016-17

नव्वदोत्तरी मराठी साहित्य आणि समाज

प्रा.डॉ. तुषार चांदवडकर

प्रा.सौ. चारुता गोखले

४४. 'अधांतर : वाङ्मयीन वेध'..... २९७
- प्रा. निलेश एकनाथ पाटील
४५. अधांतर नाटकातील समाज वास्तव ३०६
- प्रा. डॉ. आनंदा बाबुराव सोनवणे,
४६. श्याम मनोहर यांचे पृथगात्म कथात्म साहित्य..... ३१०
- प्रा. महेश मंगनाळे
४७. 'दंश' आशय आणि वाङ्मयीन मूल्यमापन ३१८
- डॉ. सोपान माणिकराव सुरवसे
४८. मेहेरुत्रिसा दलवाईंचे 'मी भरुन पावले आहे': एक दृष्टीक्षेप ३२८
- प्रा. डॉ. सौ. रत्नप्रभा खैरनार
- ✓ ४९. नव्वदोत्तरी साहित्यकृती : समांतर (विजया राजाध्यक्ष) ३३७
- प्रा. डॉ. सौ. देवरे एस. एम.
५०. अधांतर : एक अस्वस्थ करणारा जीवनानुभव..... ३४२
- लीना केदार
५१. पुरोगामी: परिवर्तनाची नांदी ३५६
- प्रा. डॉ. महादेव कांबळे
५२. राहीच्या स्वप्नांचा उलगडा ३६१
- शिल्पा नेवे
५३. नव्वदोत्तर आदिवासी कवी कृष्णकुमार चांदेकरांच्या 'पतुसा'मधील समाजवास्तव..... ३७१
- डॉ. पूनम अभ्यंकर
५४. छावणी : एक संघर्ष..... ३८०
- प्रा. सुंदर एम. कांबळे
५५. नव्वदोत्तरी समाजाभिमुख ललित लेखक-उत्तम कांबळे ३८३
- प्रा. डॉ. पवार लता दोधू
५६. स्त्रीकथा लेखिकांच्या लेखनातून आलेला १९९० नंतरचा सामाजिक भोवताल व स्त्री जाणिवा ३८७
- प्रा. वर्षा भोसले
५७. नव्वदोत्तरी लक्षणीय ग्रामीण काव्यसंग्रह : धूलपेरा उसवताना..... ३९१
- प्रा. रवींद्र पगार
५८. नव्वदोत्तरी प्रतिभावंत कादंबरीकार - डॉ. राजेंद्र मलोसे..... ३९४
- प्रा. राजेंद्र कापडे

१० | नव्वदोत्तरी मराठी साहित्य आणि समाज

हिन्दी गद्य की नवीन विधाएँ

डॉ. अमरसिंह वधान • डॉ. सुमा टी. रोडनवर

इस पुस्तक का कोई भी भाग किसी भी रूप में या किसी भी रूप में प्रकाशक की अनुमति के बिना प्रकाशित नहीं किया जा सकता। सर्वाधिकार संरक्षक के अधीन है।

प्रकाशक :

श्रीधर प्रकाशन

सी-30, द्वितीय तल, न्यू मॉरी नगर, नई दिल्ली-110015

फोन : 011-65440278, मो. : 09811167357, 09911167357

ई-मेल : shriidharprakashan@ymail.com

(2016-7)

प्रथम संस्करण : 2016

© संरक्षक

ISBN : 978-81-8390-180-2

मूल्य : ₹ 1200/-

TRUE COPY ATTESTED BY

[Signature]

The Shipar Education Society
Bhai. H. R. Patali Arts Mahavidyalaya
Gurgaon, Shipar, Dist. Gurgaon 626 001

अनुमोदक :

ए-वन प्रोफेसर

सी-30, द्वितीय तल, न्यू मॉरी नगर, नई दिल्ली-110015

मो. : 09811167357, 09911167357

मुद्रक :

आर. आर. प्रिण्टर्स, दिल्ली-110053

HINDI GADYA KI NAVYEN VIDHARIN

(Criticism)

by Dr. Amar Singh Wadhwa, Dr. Suma T. Rodasvar

Price : ₹ 1200/-

अनुक्रम

भूमिका	(v)
साक्षात्कार : विकास के सोपान	: डॉ. शकुंतला कालरा 17
आत्मकथा : आत्मस्वीकृति की चीख	: डॉ. अनिल कुमार 71
जीवनी : सत्य घटनाओं का प्रतिबिंब	: डॉ. सुमा टी. रोडनवर 117
रेखाचित्र : मार्मिक भावों का सजीव अक्स	: डॉ. सुकन्या मेरी जोसेफ 132
<u>संस्मरण : सजीव अनुभूतियों का चित्रण</u>	: <u>डॉ. सुनीति एस. आचार्य</u> 174
संस्मरण : अनुभव का सत्य	: डॉ. ब्रिजिट पॉल 190
संस्मरण : मानव हृदय का सजीव चित्र	: डॉ. चंपा श्रीवास्तव 200
डायरी : अंतर्मन की यथार्थ अभिव्यक्ति	: रमेश खत्री 206
डायरी : सर्जक का अन्तःविश्व	: डॉ. नगेन्द्र कुमार मेहता 215
यात्रा-वृत्तान्त : एक मादक उल्लास	: डॉ. अर्चना आर्य 229
रिपोर्ताज : सूचनाओं का कलात्मक स्पंदन	: पवना खत्री 236

National Conference

on 2016-12

Sustainable Rural Development
with inclusive Approach

(SRDWIA - 2016)

(02nd & 03rd December 2016)

SOUVENIR

ISBN
(04)

Organized by

Netaji Shikshan Sanstha's

Subhash Baburao Kul Arts, Commerce and Science College,
Kedgaon, Dist-Pune-412203 (MH)

In Association With

Maharashtra Bhugolshastra Parishad, Pune

ISBN- 978-93-84309-21-3

REGIONAL ANALYSIS OF HIERARCHY OF FAIR CENTRES IN JALNA DISTRICT

*Dr. Ishwar D. Mahslekar

** Dr R. M. Wadile

***Dr.Pralhad Y. Magre

1.1 Introduction :

The concept of hierarchy plays an important role in the planning of any geographical area in the world. The planning is one of the aspects of the geographer and it is keen to preparing a plan to achieve either a rural development or regional development.

As a concern of fair centre we see same hierarchical order like market centres these fair centres also playing an important role for Development of domestic level of fair centre and related infrastructural facilities also grow up in the study region. The hierarchical order of Service center is a universal phenomenon. Although each Market centre has its individual status at the same time it is also an integral part of a regional system which has its functional and spatial inter-relationship with other market centre (Saxena, 2006).

The hierarchy of market centre is very important. It is depend upon the number and quality of functions. This performs for region and provides a base for regional development and planning. The concept of hierarchy is common in the study of geography and widely used for determining the categories in economic geography. It simply means ranking of service centre into successive groups or order on the basis of a single or a set of variable. There are little larger fair centres than smaller ones in the study region. Their characteristics can be explained properly when hierarchical order is determined. Such a hierarchical order is fundamental in central place model and the concept of central place of hierarchy. The study of hierarchy is nothing gradation and grouping into tries of size or order of classes. There are many bases to determine the hierarchical order of fair centres. The basis of number of retail and wholesale establishment threshold like market area, volume of commodity arrivals, total turnover, and size of population engaged in tertiary activities etc.

The present study is to find out hierarchical order of fair centres in Jalna district it is helpful for determining development level in study region. Hence the study of hierarchical order has good scope for future growth to accelerate the economy of rural areas.

1.2 Study Area

Jalna district is situated at the central part of the Maharashtra state of Republic of India and northern direction of Marathwada region. Especially district lies between 19°00' North to 21°03' North latitudes and 75°04' East to 76°04' East longitude. (Fig 1.1) Jalna district erstwhile a part of Aurangabad district was formed on 1st May, 1981 by carving out Jalna, Bhokardan, Jafrabad and Ambad tahsil of Aurangabad district and Partur tahsil of Parbhani district. The boundaries of Jalna are adjacent to Parbhani and Buldhana on east, Aurangabad on west, Jalgaon on north and Beed on south. Jalna district covers an area of 7,727 sq. km which is 2.51 percent of the total state area. It has population of 19.58 lakh as per 2011 census. Recently Jalna district is divided into eight tahsil for administrative purpose these are Jalna, Ambad, Bhokardan, Jafrabad, Badnapur, Partur, Mantha and Ghansavangi.

According to 2001 census 971 villages situated in Jalna districts. There are 806 gram-panchayat and 157 group grampanchayat. Krushi Utppann Bazar Ssameetee located at Jalna, Ambad, Bhokardan, Partur and Mantha tahsil. Eight panchayat samities in Jalna districts.

Index

Sr. No.	Title Paper of the paper & Author	Page No.
19.	Impact Of Urbanisation In Major Metropolitan Cities In India Dr. Raju L. Rupwate, Umesh Dinkar Shinde, Dr. Nitin Vinayak Gaikwad	101
20.	The Impacts Of Simulated Acid Rain On Agriculture Sorghum Vulgare (Jawar) Dr. Chandrashekhar V. Tate, Prof. Balasaheb L. Salunkhe	109
21	Spatio Temporal Pattern Of Agricultural Density In Kolhapur District Dr. Arjun, H. Nanaware, Mr. Manoj Chikram	117
22.	Soil Degradation In Command Area Of Nandur Madhmeshwar Reservoir, Niphad Tahsil Of Nashik District, Maharashtra Prof. Sunil D. Thakare, Dr. Jyotiram C. More	124
✓ 23.	Regional Analysis Of Hierarchy Of Fair Centres In Jalna District Dr. Ishwar D. Mahslekar, Dr R. M. Wadile, Dr. Pralhad Y. Magre	132
24.	Changing Pattern Of Population Density In Pune District Of Maharashtra Muluk Dilip Dnyaneshwar	138
25.	Assessment Of Impact Of Urbanization Around Mumbai - Thane Coast Using Multitemporal Satellite Data And Gis Rajesh B. Survase	146
26	जिरायंती / कोरडवाहु शेतीमधील मृदा आणि जल व्यवस्थापन प्रा. पारखे सखाराम बबन	१५३
२७	सोयगांव तालुक्यातील कंकराळा गावाचे भूमी उपयोजन व पीक प्रारूपाचा भौगोलिक अभ्यास डॉ. पंकज युवराज शिंदे, डॉ. सुरेश कौतिक शेलार, डॉ. संजय आत्माराम पाटील	१५६
२८	हिंदी कहानी में अभिव्यक्त ध्वनि प्रदूषण की समस्या डॉ. नानासाहेब जावळे	१६०
<u>Abstract</u>		
1	Role Of Tourism In Regional Development Through A Tourist Travel Circuit Approach- A Case Study Of Solapur And Its Environ. Dr. S. C. Advitot, Dr. S. J. Awate, Mr. V. B. Arbale	162
2.	Geographical Analysis Of Sex Ratio In Pune District, Maharashtra Dr. Nitin Nathuram Mundhe	163
3	Assessment Of Environmental Status In India After 1991: A Review Dr. B. S. Jadhav, Dr. B. N. Gophane	164
4	Tourism And Social Changes: A Case Study Of Surrounding Villages Of Mahabaleshwer And Panchgani Hill Station Dr. B. N. Gophane, Dr. Shrikant. T. Ghadge	165
5	Role Of Dairy Industry In Rural Development In Sangli District (Maharashtra) Dr. B.n. Gophane, Dr. D. D. Shinde	165
6.	Assessment Of Cropping Pattern And Water Resources Utilization: A Case Study Of Shrigonda Tahsil, Ahmednagar District, Maharashtra Mr. Ganesh M. Dhawale, Dr. Jyotiram More	166

88

2016-17

Future Librarianship

Innovative, Embedded, Sustainable
and Emerging Trends

ISBN- 05

□ Ravindra Mendhe □ Dr.Kulthida Tuamsuk
□ Dr.Kanyarat Kwiecien □ Shivanand Sadlapur

AG

Social Networking Sites : An Overview

ka Singh
ni Verma
a Lalotra

Social Media in Libraries : its Applications

Ompal Singh

Use of Social Networks in Academic Libraries

P. Suresh Kumar

Social Networking Sites (SNSs) and its Implications on Academic Libraries

Madhavi Tipnis

MISCELLANEOUS

Re-classification of Insects: An Approach towards Information Consolidation

S. L. Jadhav
Dr. Anil N. Chikate

Citation Analysis of Soures Used in Misc Dissertations

Dr. Satyaprakash M. Nikose
Narayan B. Waghale

Asian Contribution to DOAJ (2005-2009) : A Content Analysis

Lokhande Rahul S
Sharmila Gadge

Operational Challenges in Academic Libraries and their Possible Solutions

Anand Dodamani
Shivarama J.

Librarians' Perceptions of Marketing Services and Resources

Kalikadevi G. Badiger
Mallikarjuna Badiger

Emerging Frontiers and Challenges of Library Professionals In the Era of Globalization

Dr. Vaishali Bhavsar
Dr. Umesh A Patel

Soft Skills - Buzzword for 21st Century Librarians

Shriram Dautkhane

Copyright Issues : A Brief Study

Dhavane Prafulla Manohar

Bibliometric Analysis of Indian Journal of Chemistry Sec. A : 2010-2012

Dr. Ramdas Lihitkar
Godbole Sheela K

Exploring the Experiences of Visually Impaired College Students about Academic Information Seeking and Library Use

Dr. Kalpana Kharade
Apurva Jashi

Prabhandhan - Indian Journal of Management : A Bibliometrics Study

G. G. Joshi
Dr. H. M. Choudhari

ISBN = 978-93-85664-16-8

History Doctoral Theses in MDU, Rohtak : A Citation Analysis

Suresh Kumar Kagra

Marketing of Library Information Services and Products A New Platform for Librarian

Balaji A.Kamble
Dr.Namita B.Khot

TRUE COPY ATTESTED BY

Shikha
Primbipo
The Shirpur Education Society
Smt. N. R. Patel Arts Mahila
College, Shirpur, Dist. Gondia 425 400

ISSN 078-93-74487-077

अर्थनेमि

०६

प्रसिद्धा

मराठी अर्थशास्त्र परिषदेचे ४० वे राष्ट्रीय अधिवेशन
दि. ०६, ०७ व ०८ नोव्हेंबर २०१६

2016-17

आयोजक:

श्री. नीमिषाय जैन, अध्यक्ष, राष्ट्रीय अर्थशास्त्र परिषद, कर्णवीर कृष्णलालजी हार्यचंदजी आवड कला,
श्रीमान मोतीलालजी मिश्रमहोदयजी व्यास स्मरण
व श्रीमान पी.एन. जैन, उपाध्यक्ष, राष्ट्रीय अर्थशास्त्र परिषद, चांदवड
ना. चंद्रपूर, जि. नाशिक. - ४२३१०१.

SNIB

लेखाचे शीर्षक

आर्थिक सुधारणानंतर महाराष्ट्रातील अन्नधान्ये पिकांच्या उत्पादन व उत्पादकतेच्या प्रवृत्तीचा अभ्यास	६८
- प्रा. सिताफुले एल.एस.	
यवतमाळ जिल्हयातील कृषिपिकांच्या उत्पादनातील अनुभवविषयी सखोल विश्लेषण	७०
- डॉ. वैशाली जोशी	
- डॉ. संजय तुपे	
नवीन आर्थिक सुधारणा : भारतीय शेतीवरील परिणाम	७१
- प्रा. डॉ. पवार अप्पासाहेब माणिकराव	
- प्रा. काशिदे यादव मधुकर	
शेती सुधारणेतील नियोजनाचे महत्त्व	७३
- प्रा.डॉ.सौ. सुनिता एस.राठोड	
खाऊजा व शेतमालाचे विपणन, साठा - वाहतूक (LPG & Agricultural Marketing)	७५
- सहा. प्रा. श्रीमती. एम. व्ही. चौधरी	
भारतातील आर्थिक सुधारणांचा कृषी क्षेत्रावर झालेला परिणाम	७८
- प्रा. डॉ. भाऊसाहेब य. देशमुख	
आर्थिक सुधारणा काळात शेतीतील घटते उत्पादन : एक समस्या	८५
- डॉ. टी. एन. साळवे	
- डॉ. संगीता साळवे	
आर्थिक सुधारणा आणि भारतीय शेती	८७
- श्रीमती विद्या सुपडू निकम	
भारतीय शेतीची उत्पादकता वाढविण्यात पाणी-पुरवठा साधनाची भूमिका	८९
- प्राचार्य डॉ. आर. जी. टाले	
आर्थिक सुधारणा - भारतीय शेतीचे बदलते स्वरूप	९१
- प्रा. आर. एल. कछवा	
आर्थिक सुधारणा व भारतीय शेती	९३
- प्रा. बी. एल. महाजन	
नवीन आर्थिक सुधारणा व भारतीय शेतीतील स्थित्यंतरे	
- प्रा. नंदकुमार विश्वनाथ मेटे	

TRUE COPY ATTESTED

 Principle
 The Shripur Education Society
 Dist. H. B. Patil Arts Institute
 College, Shripur, Dist. Dhule 426 401

१९७५ नंतरचे

मराठी

आशय आणि रचना

ISBN

2017-18

ISBN - (01)

डॉ. माणिक माधव बागले

(2017-18)

१९७५
Prashant

संशोध

- सं
- अं
- '१
- अ
- वि
- वि

नाटक ह
जडणवडा
आपल्या
मराठी ना
ठरला. स
त्याचे का

१९७५ नंतरचे मराठी नाटक : आशय आणि रचना
1975 Nantarche Marathi Natak : Aashay Aani Rachana

© सुरक्षित

TRUE COPY ATTESTED BY

H. R. Patel
Principal

The Shirpur Education Society's
Smt. H. R. Patel Arts Mahila
College, Shirpur, Dist. Dhule 426 407

प्रकाशक व मुद्रक

स्वराव पाटील । प्रशांत पब्लिकेशन्स: ३, प्रताप नगर, श्री संत हानेकर नगर
नूतन मराठी महाविद्यालयाजवळ, जळगाव ४२५००१.

दूरध्वनी: ०२५७-२२३५५२०, २२३२८०० ईमेल: prashantpublication.jal@gmail.com

प्रथम आवृत्ती: डिसेंबर २०१७ आयएसबीएन: ९७८-९३-८५०१९-००-५

मुखपृष्ठ: स्वनील फलटणकर अक्षरजुळवणी: प्रशांत पब्लिकेशन्स मूल्य: ₹ ४५०

या पुस्तकातील कोणताही मजकूर, कोणत्याही स्वरूपात वा माध्यमात पुनर्प्रकाशित अथवा
करण्यासाठी लेखक आणि प्रकाशक दोघांचीही लेखी पूर्वपरवानगी घेणे बंधनकारक आहे.

www.prashantpublications.com

३४. १९७५ नंतरची मराठी दलित नाटके : आशय आणि रचना..... १८८
 - प्रा. डॉ. दीपक लोटन सूर्यवंशी
३५. १९७५ नंतरच्या मराठी नाटकातील संघर्ष १९३
 - प्रा. डॉ. किशोर नथू सोनवणे, प्रा. मधुचंद्र लक्ष्मण भुसारे
३६. १९७५ नंतरच्या काळातील स्त्रीनाटककार १९८
 - प्रा. डॉ. शकुंतला एम. भारवे
३७. १९७५ नंतरचे नाटककार : महेश एलकुंचवार २०१
 - प्रा. डॉ. नामदेव भिला माळी
३८. १९७५ नंतरच्या 'अधांतर' व 'कमला' या नाटकातील स्त्री व्यक्तिरेखा : एक शोध २०८
 - प्रा. निवृत्ती भागवत पाटील
३९. महेश एलकुंचवार यांच्या नाटकातील वेगळेपण २१४
 - प्रा. डॉ. हिरालाल सोमा पाटील
४०. स्त्रीप्रधान नाटक 'चारसौची' : एक आकलन २१८
 - प्रा. रवींद्र पिन नगराळे
४१. १९७५ नंतरची मराठी नाटकांची समीक्षा २२४
 - प्रा. प्रकाश धनराज सोनवणे
४२. दलित रंगभूमीवरील प्रेमचंद गळीचे 'व्याकरण' नाटक २२८
 - प्रा. महेंद्र किसन सोनवणे, प्रा. डॉ. आशालता महाजन
४३. १९७५ नंतरचे मराठी स्त्रीवादी नाटक २३३
 - प्रा. डॉ. भारती अशोक बेंडाळे
४४. 'वाटा पळवाटा' नाटकातील समस्या २३९
 - प्रा. किशोर सुनाथ पाठक
४५. मराठी नाटकातील स्त्री प्रतिमा २४३
 - प्रा. डॉ. वंदना सुकदेव लव्हाळे
४६. श्याम मनोहर यांचे समस्याप्रधान नाटक-दर्शन २४९
 - प्रा. डॉ. सुनिल भावराव देसले
४७. १९७५ नंतरचे नाटककार व नाटक परिचय २५४
 - श्री. संतोष पंडित माळी
४८. १९७५ नंतरच्या मराठी स्त्री नाट्यलेखिकांची नाटके २६०
 - प्रा. डॉ. आनंदा बाबुराव सोनवणे
४९. 'वाटा-पळवाटा' : समस्याप्रधान नाटक २६७
 - प्रा. आत्माराम तुकाराम चिमकर
५०. माणुसकीला काळिमा फासणारे नाटक : 'देववक्त्री' २७१
 - प्रा. संभाजी बाबाराव सावंत
- ✓ ५१. नाटककार अनिल सोनार यांच्या एकोविका : एक आकलन २७४ ते २८८
 - प्रा. डॉ. शोभा मधुकर देवें

I.S.B.N- 13 : 978-97-87129-35-1 Year-2018 (2017-18)
17 फरवरी

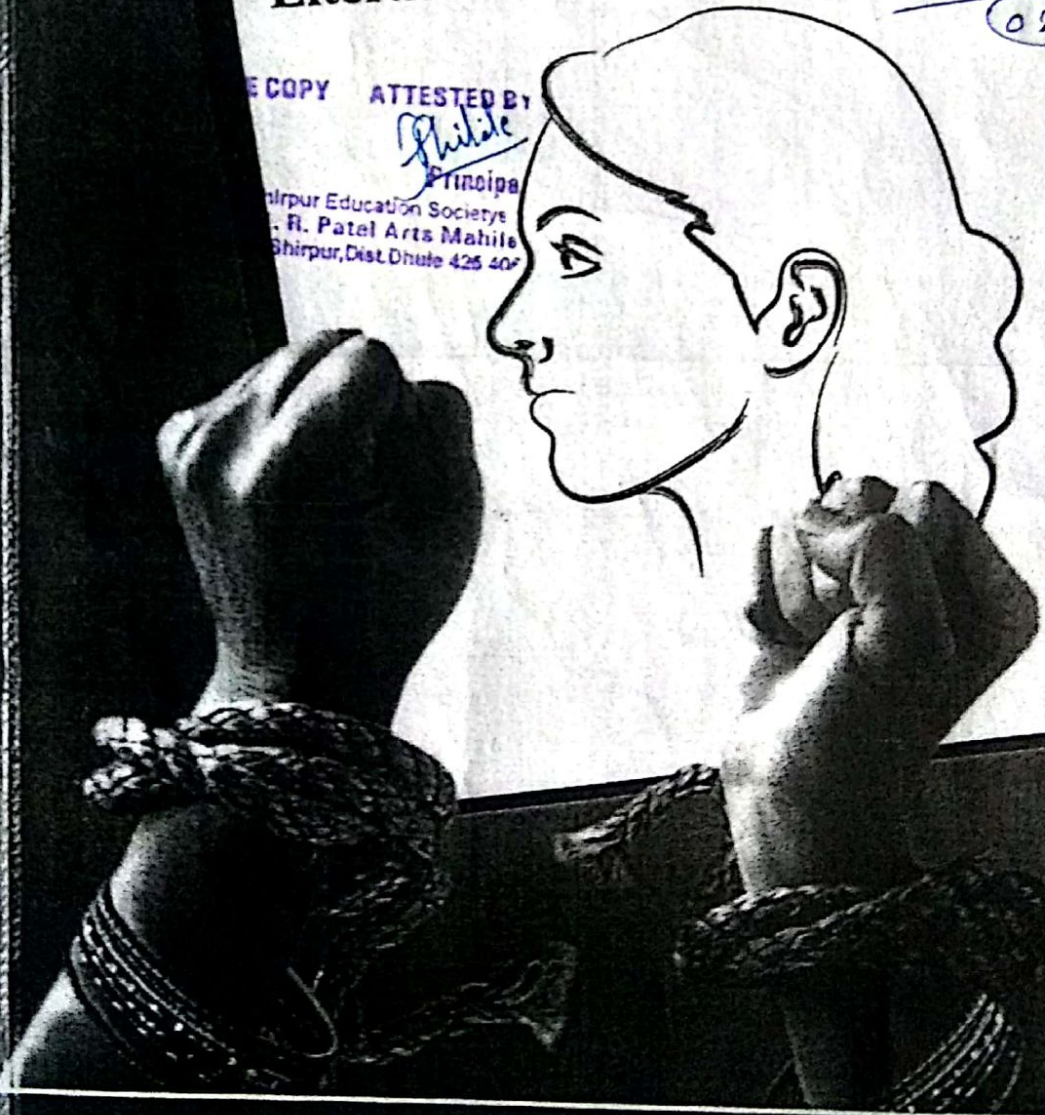
स्वातंत्र्योत्तर मराठी साहित्य आणि स्त्री
स्वातंत्र्योत्तर हिंदी साहित्य और नारी
Post-Independence Indian English
Literature and Women

ISBN
02

COPY ATTESTED BY

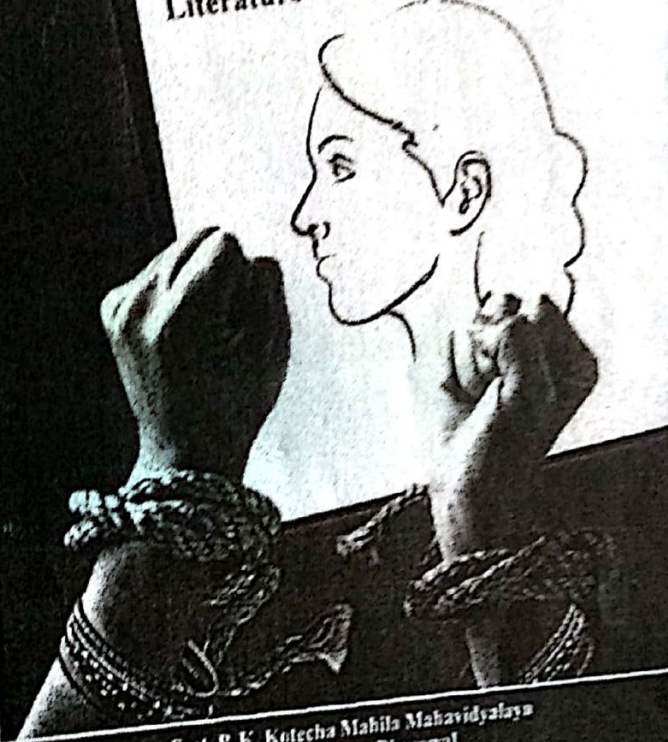
Phulke
Principa

Shirpur Education Societys
R. Patel Arts Mahila
Shirpur, Dist. Dhule 425 407

Smt. P. K. Kotecha Mahila Mahavidyalaya
Shanti Nagar, Bhusawal

स्वातंत्र्योत्तर मराठी साहित्य आणि स्त्री
स्वातंत्र्योत्तर हिंदी साहित्य और नारी
Post-Independence Indian English
Literature and Women

Smt. P. K. Kotecha Mahila Mahavidyalaya
Shanti Nagar, Bhusawal

अथर्व पब्लिकेशन्स

ऑनलाईन पुस्तक खरेदीकरिता...

www.atharvpublications.com

ISBN 978-93-87129-33-1

₹ - 650/-

(2017-18)

अनुवाद विज्ञान : स्वरूप एवं संकल्पना

2017-18
ISBN = (03)

सम्पादक
प्राचार्य डॉ० बापूराव देसाई

गरिमा प्रकाशन

कानपुर-208021

◆ अनुवाद विज्ञान : स्वरूप एवं संकल्पना

◆ सम्पादक :
प्राचार्य डॉ. बापूराव देसाई

◆ संस्करण : प्रथम 2018

◆ ISBN : 978-93-82730-51-4

⊗ सर्वाधिकार अनुवादक तथा प्रकाशक के अधीन सुरक्षित हैं।

◆ प्रकाशक :

गरिमा प्रकाशन

132, प्रथम तल, गगन पार्क, बसन्त विहार

नौवस्ता, कानपुर-21

Tel. : 0512-2634444, 2734232

Mob. : 09415125867, 09506294444, 09415200584

Fax : 0512-2634444

Email - garima.prakashan@gmail.com

visit us at : www.garimaprakashan.com

◆ शब्दसज्जा :

रुद्र ग्राफिक्स, कानपुर

◆ मुद्रक :

दीपक आफसेट, दिल्ली

समर्पित

तीर्थस्वरूप रा. रा. आवासाहेब
श्री रामराव जी भोंडूजी देसाई, बड़े भीय्या
जिनके 24/05/1944 जन्म के अवसर
पर प्रतिकूल स्थिति होने के बावजूद
रु. भ. प. मार्गस्थ भाईसाहेब के चरणों
पर यह सश्रद्ध समर्पित ।

TRUE COPY ATTESTED BY

Shirpur
Principal

The Shirpur Education Society
Smt. H. R. Patel Arts Mahila
College, Shirpur, Dist. Dhule 425 40*

संस्कृत-विश्वकोश

म यादव	104
राव देसाई का अनूदित साहित्य	107
नेता कुम्भाडे	109
राव देसाई की अनूदित ग्रंथ संपदा	112
जली घाडे	117
श्री डॉ. बापूराव देसाई-अनुवादित ग्रंथ	122
ना कदम	137
साहित्य का महत्व एवं जनसंचार माध्यम में उसकी उपयोगिता	141
ता सुमन्त	146
द चिन्तन की परंपरा-हिन्दी के संदर्भ में : एक अध्ययन	152
डॉ. वी. कृष्णामोहन	157
उर्दू तथा फारसी भाषानुवाद प्रविधि एवं प्रक्रिया इतिहास	166
फिक्कीचीन काजी	169
संस्कृत अनूदित ग्रंथ सम्पदा	174
मुबमा गांधी	179
साहित्य का भविष्य	183
शैला चव्हाण	188
जय साहित्य में अनूदित साहित्य का महत्व और कन्नड का संदर्भ में	
ल पडियार	
वाद का झरोखा और हिन्दी	
माधुरी गोडबोले	
प्रकरण व बहुभाषिकता के परिप्रेक्ष्य में अनुवाद	
सुरेशकुमार केसवानी	
नुवाद और उसकी समस्याएँ	
मती कोमल श्रीवास्त	
हरचंद मेघानी कृत अनुवाद का मूल्यांकन	
माली जोशी	
नुवाद साहित्य की आवश्यकता तथा प्रयोजन	
स्नीलाल हेमलाल गाडीलोहार	
नुवाद की समस्याएँ तथा विशेषताएँ	
डॉ. हिमालया सुनिल सकट	
एक विधा की दृष्टि से अनुवाद प्रविधि और प्रक्रिया	
ग. निंबा लोटन वाल्हे	
आदर्शरूपान्तरण तथा नाटयानुवाद में महिला रचनाकारों का योगदान	
ग. मंगल संभाजी खुपसे	

डॉ. सुनील शिवाय	197
अनुवाद साह	200
डॉ. रेखी अमरजा अजित	209
अनुवाद के प्रकार तथा गुण	214
डॉ. मुकेश राजे गायकवाड	221
काव्यानुवाद एक दृष्टि	228
डॉ. कान्ता रावी	235
अनुवाद : स्वरूप एवं महत्व	239
डॉ. अनिल काले	243
अनुवाद की परिभाषा एवं स्वरूप	248
प्रा. कल्पना दुबे	251
साहित्यतर अनुवाद का व्यावहारिक पक्ष	256
डॉ. रेखा गाजरे	260
अनुवाद साहित्य का इतिहास तथा वर्तमान	265
प्राचार्य डॉ. समीर सय्यद	268
अनुवाद साहित्य की अवधारणा तथा महात्म्य	273
प्रो. कोकाले रमेश	276
अनुवाद क्षेत्र में मराठवाडा प्रांत का योगदान	
श्री घोरपडे पदमाकर	
अनुवाद साहित्य का स्वरूप और संकल्पना	
डॉ. रेणु बाली	
अनुवाद साहित्य का स्वरूप व संकल्पना	
डॉ. उषा शिरोडे बागडे	
अनुवाद की समस्याएँ	
प्रा. आर.एन. वाकडे	
अनुवाद संचार माध्यम	
प्रा. आर.बी. तायडे	
अनुवाद साहित्य की अवधारणा तथा महात्म्य	
प्रा. गातवे युवराज शामराव	
साहित्यिक अनुवाद-प्रक्रिया एवं प्रयोजन	
श्रीमती रेशमा खान	
अनुवाद स्वरूप और विवेचन	
प्रा. के. के. बच्छाव	
अनुवाद पुनःसृजन	
श्री धानखेडे गजानन सुरेश	

201718

ISBN (04)

भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीमध्ये महाराष्ट्रीयन अंतिकारकांचे योगदान

डॉ. ए. बी. जयकर
प्र. म. बी. जयकर

प्र. ए. बी. जयकर
प्र. म. बी. जयकर

अथर्व पब्लिकेशन्स

भारतीय स्यातंत्र्य चळवळीमध्ये
महाराष्ट्रीयन इतिहासाचे योगदान

© सुरक्षित

ISBN 13 : 978-93-87129-14-6

प्रकाशक

दुबाराज भट्ट भाळी

अथर्व पब्लिकेशन्स

फुळे १७, देवीदास कॉलनी, वरखेडी रोड,

फुळे - ४२४००१.

संपर्क ९४०५२०६२३०

जळगाव नळमजला, ओम हॉस्पिटल,

अथर्व उर्दू हायस्कूलजळ, डाके कॉलनी,

जळगाव - ४२५००१.

संपर्क ०२५७-२२३९६६६, ९७६४६१४७९७

ई-मेल atharvapublications@gmail.com

वेबसाईट www.atharvapublications.com

प्रथमावृत्ती

१९ जुलै २०१७

अक्षरमुद्रणी

अथर्व पब्लिकेशन्स

पृष्ठ

१५०

ATTESTED BY

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

Pratibha

* संदेश *

आदिवासी सेवा सहाय्यक व शिक्षण प्रसारक संस्थेच्या कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील इतिहास विभागाने राष्ट्रीय स्तरावरील एकदिवसीय राष्ट्रीय परिषद नुकतीच आयोजित केली. इतिहास या विभागाने अत्यंत महत्वाच्या विषयावर राष्ट्रीय परिषद यशस्वीरित्या आयोजित केली. संशोधक, प्राध्यापक, विद्यार्थी यांनी या राष्ट्रीय परिषदेत उत्स्फूर्तपणे सहभाग घेऊन आपले संशोधनपर विचार, मते प्रभावीपणे, अभ्यासपूर्णरित्या मांडले. मला अत्यंत आनंद होतो की, राष्ट्रीय परिषदेचा ठरविलेला उद्देश सफल होऊन समाजाला याचा पुणेपुर लाभ होईल असा मला विश्वास वाटतो.

संस्थेचा अध्यक्ष या नात्याने मी राष्ट्रीय परिषदेसाठी उपस्थित सर्व मान्यवर, संशोधक, प्राध्यापक, विद्यार्थी यांच्या भावी संशोधन कार्यासाठी सुयश चिंतीतो.

अध्यक्ष

मा. आ. सुखासाग नाईक
माजी वन व पर्यावरण मंत्री, महाराष्ट्र
अध्यक्ष, आदिवासी सेवा सहाय्यक व
शिक्षण प्रसारक संस्था, नवपूर

- १२) भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यात क्रांतीवीर ७६
 वासुदेव बळवंत फडके यांचे योगदान
 - डॉ. एच. आर. चौधरी
 - प्रा. एच. बी. सरतापे
- १३) वीर क्रांतिकारक तंट्या भिल ऐतिहासिक विश्लेषण ८०
 - प्रा. निशांत भिमरावजी शेंडे
- १४) खानदेशातील आदिवासी वीर पुरुष गुलब्या नाईक ८४
 - प्रा. संतोष मारुती साठे
- १५) महाराष्ट्रातील क्रांतीकारक चळवळ आणि ८८
 वासुदेव बळवंत फडके
 - प्रा. जी. एन. पाटील
- १६) सातारा जिल्ह्यातील आझाद हिंद सेनेतील स्वातंत्र्यसेनानी ... ९३
 - प्रा. कमलसिंग विक्रमसिंग क्षत्रिय
- १७) १९ व्या शतकातील खानदेशातील आदिवासींचे उठाव ९८
 - प्रा. ए. एस. देसले
- १८) भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीत महाराष्ट्रातील क्रांतीकारकांचे .. १०४
 योगदान - स्वातंत्र्यवीर वि. दा. सावरकर
 - प्रा. अनिल प्रभाकर निकम
- १९) भारताच्या स्वातंत्र्य संग्रामात महाराष्ट्रीय क्रांतिकारकांचे १०७
 योगदान, स्वातंत्र्यलढ्यात आदिवासी क्रांतिकारकांचे योगदान
 - प्रा. जयश्री रा. साळुंके

स्वातंत्र्य

वि

प्रस्तावना

वीर क्रांतिकारक

महाराष्ट्राच्या वीर

क्रांतिकारकांची अ

विषयक माहिती

भारत देशाला

माली मिळाले नाच

१९०० च्या अखेरीस

क्रांतिकारी चळवळी

१९०६ मध्ये सुरू झाली

ही चळवळी

राज्यात सुरू झाली व

१९०७ च्या भारतात

अखेरच्या टप्प्यात

अभिभव भा

वि. दा. सावरकर

काम करितेले शत्रू

अभिजातकांचे कुण

नसविले व त्या

वेळीच त्यांच्या

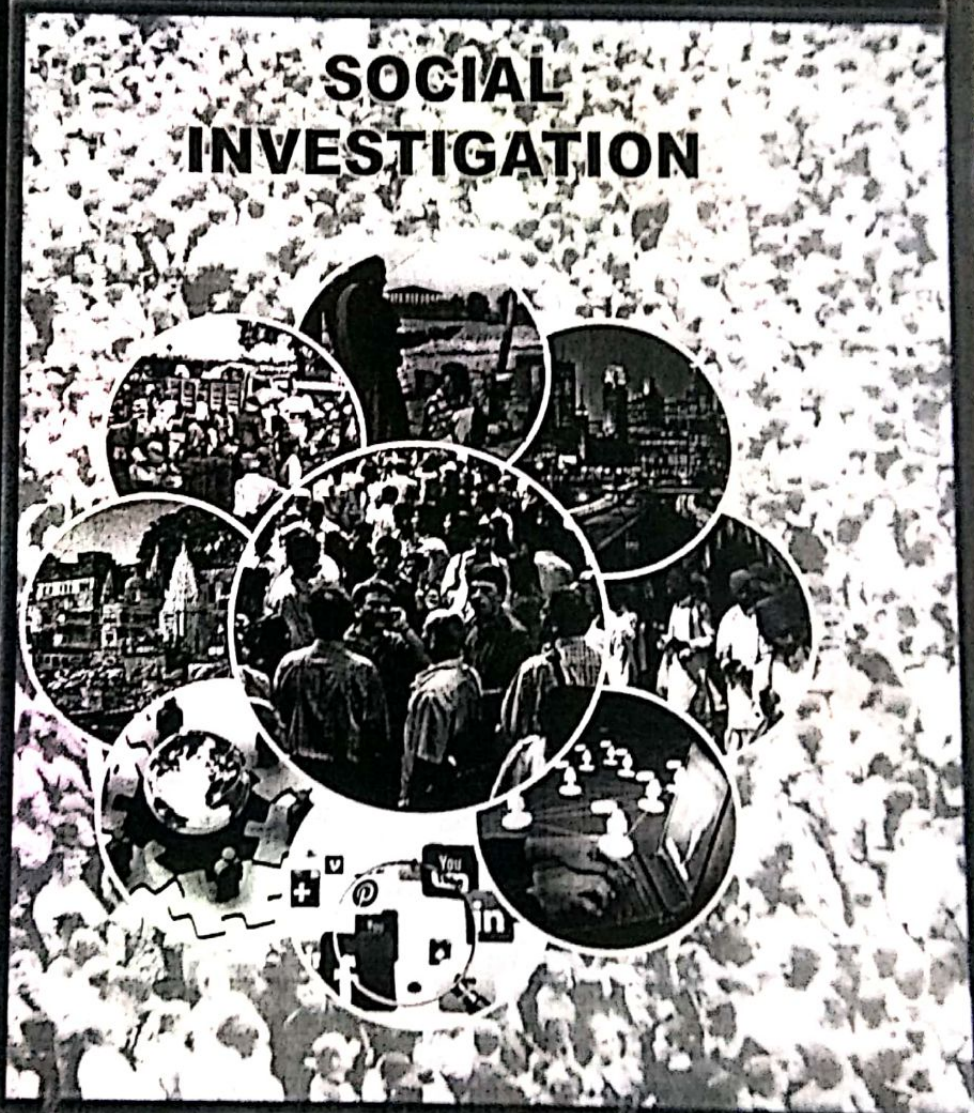
विरुद्ध लढा

सुरू करायला लागले

2019-2020

SOCIAL INVESTIGATION

ISBN
05

Editor
JAYWANT BHADANE

- 2
7
4
2
4
9
4
0
2
2
8
2
7
26.	सामाजिक शास्त्रातील संशोधन ...
भिमराव पां. उगले	151
27.	सामाजिक संशोधनातील नवता...
चंद्रकांत व. माळी	157
★ 28.	सांख्यिकी पध्दती ...
एम.व्ही. चौधरी	164
29.	अर्थशास्त्रीय संशोधन
कि.एच.नागरे	170
30.	संशोधन आराखडा
रमेश जे. इंगोले	176
31.	सांख्यिकी
मोहन व्यं. वंडे	181

ISBN - 978-93-85072-03-1

TRUE COPY ATTESTED BY

Principa

Shirpur Education Society
Post. N. R. Patel Arts Mahila
College, Shirpur, Dist. Dhule 425 404

मनुष्याणाम् मूर्तीभिः॥

धनाथ

स्मरणिका

मराठी अर्थशास्त्र परिषद ४१ वे राष्ट्रीय अधिवेशन
दि. ३, ४ आणि ५, नोव्हेंबर २०१७

(2017-18)

TORH
०६

आयोजक

दादी परियार विद्या मंडळ, फैजपूर संकलित

धनाजी लाला महाविद्यालय, फैजपूर जि. जळगांव (महाराष्ट्र)

प्रायोजक

भारतीय सामाजिक विज्ञान संशोधन परिषद, नवी दिल्ली

रत्ना महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

अनुक्रमणिका

- स्वागताध्यक्षांचे मनोगत ०७
- अध्यक्षीय मनोगत ०९
- स्थानिक कार्यध्यक्षांचे मनोगत ११
- स्थानिक कार्यवाह यांचे मनोगत १३
- संपादकीय - निमित्त १५

भाग महिला - डेव्हिड रिकाडो (१७७२ ते १८२३)

१. रिकाडोचे आर्थिक सिध्दान्त (१७७२ ते १८२३) रिकाडो यांचा मूल्य सिध्दान्त १९
प्रा. श्रीमती. एम. व्ही. चौधरी, शिरपूर
२. डेव्हिड रिकाडोचा तुलनात्मक ध्यय सिध्दान्त ISBN = 978-93-87129-10-8
प्रा. डॉ. मोहन किसनराव चौधरी, आकुर्डी, पुणे
३. डेव्हिड रिकाडो यांचे अर्थशास्त्रीय विचार (१७७२-१८२३) २१
प्रा. डॉ. सुहास आव्हाड, संगमनेर, जि.अ.नगर
४. डेव्हिड रिकाडो यांच्या आर्थिक विचारांचे चिकित्सक विश्लेषण २२
प्रा. चंद्रकांत जाधव, वारणानगर
प्रा. राहुल श. म्होपरे, अर्जुननगर, (निपाणी)
५. डेव्हिड रिकाडो यांचे आर्थिक सिध्दान्त २३
प्रा. डॉ. पवार आप्पासाहेब भाणिकराव, राजगुरूनगर, जि. पुणे.
६. रिकाडो यांचे आर्थिक सिध्दान्त २५
डॉ. विद्या राजेंद्र पाटील, देवपूर, पुळे
७. रिकाडोचे आर्थिक सिध्दान्त (१७७२ ते १८२३) डेव्हिड रिकाडो यांच्या आर्थिक सिध्दान्ताचे मूह्यमापन २५
डॉ. मधुकर रामचंद्र वेदपाठक, मुरुड जंजिरा.
८. रिकाडो यांचे आर्थिक सिध्दान्त २६
प्रा. डॉ. सुरेश दगडू पाटील, जळगाव
९. रिकाडो यांचे आर्थिक सिध्दान्त २६
डॉ. विनोद झामा मोरे, डोंगर कठोरे, ता. यावल जि. जळगांव
१०. रिकाडोचे आर्थिक विचार २७
डॉ. शंकर मारोती सावंत, दारव्हा
११. डेव्हिड रिकाडो यांचा चलन वितरणविषयक दृष्टिकोन २८
डॉ. अविनाश कुलकर्णी, सुस रोड, पाषाण, पुणे
१२. डेव्हिड रिकाडो यांचे वितरणविषयक विचार २९
हेमराज चौधरी, आर्वी जि. बर्धा.

TRUE COPY

ATTESTED BY

Prithika
Prithika

महाराष्ट्र

२०१७-१८ • १

The Shirpur Education Society
Bmt. H. R. Patil Arts Mahila
College, Shirpur, Dist Dhule 426 and

2018.19

Advanced Trends
and Challenges in
**Computer
Science**

(ATCCS-2018)

ISBN

2018-19

= (01)

Chief Editor
Dr. D.R. Pail

Editors

Mr. B.S. Panchbhai Mr. A.J. Maheshwari

Atharva Publications

Revamping of Academic Libraries for New Generation (VOL - I)

**National Conference Papers
RALNG 2018**

Copyright © All rights reserved.

ISBN : 978-93-88544-05-4

Publisher & Printer

Mr. Yuvraj Mali

Atharva Publications

Dhule : 17, Devidas Colony,
Varkhedi Road, Dhule - 424001.

Contact : 9405206230

Jalgaon : Basement, Om Hospital,
Near Anglo Urdu Highschool,
Dhake Colony, Jalgaon - 425001.

Contact : 0257-2253666, 9764694797

Email : atharvapublications@gmail.com

Web : www.atharvapublications.com

TRUE COPY

ATTESTED BY

Shilale
Principa

The Shirpur Education Society's
Smt. H. R. Patel Arts Mahila
College, Shirpur, Dist. Dhule 425 401

In Association with

Maharashtra University and College Librarians Association

First Edition

30th November 2018

Type Setting

Atharva Publications

Price

Rs. 500/-

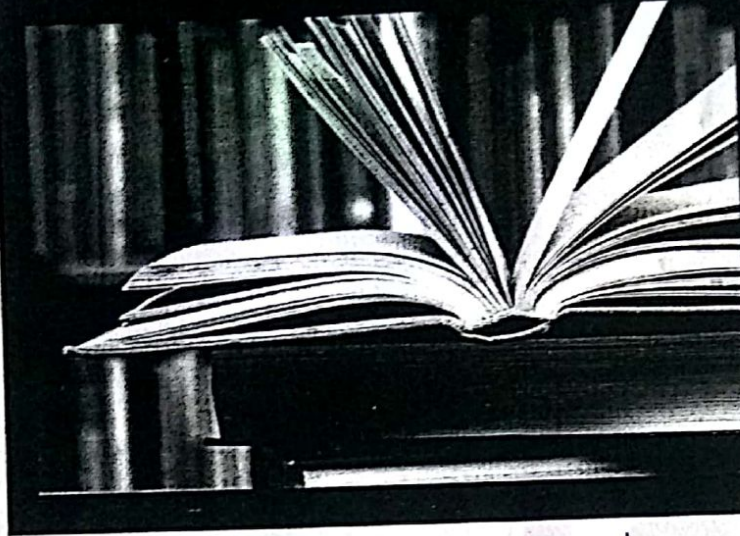
Disclaimer: The authors are solely responsible for the contents of the papers compiled in the volume book. The publishers or editors / Maharashtra University and College Librarians Association do not responsibility for the same in any manner. Errors if any purely unintentional and readers are requested to communicate such error to the publishers or editors to avoid discrepancies in future.

INDEX

- **Implementation of Information Security Techniques in IoT based devices 9**
- Prof.Dr. B.H. Barhate
- **An approach for Design & Development of Handwritten Marathi Numeral Strings Database 13**
- A.A. Jinturkar, Dr. P.B. Khanale
- **Image Path Planning Technique for Visual Motion Detection Using MATLAB 16**
- Kureshi Anis M., Dr. A.J. Shaikh, Rajput Kishor, Dr. Bidyapti Kumar
- **Intelligency used in Agriculture for leaf disease detection and classification : Review 20**
- Assit. Prof. Asha R. Patil, Assit. Prof. Kalpesh Lad
- **Emerging Computer Science with Biotechnology for Environment Protection 26**
- Dr. Gouri M. Patil
- **Study of improving teaching and learning of computer programming through the use of the E-Learning technologies 30**
- Dr. Ashok N. Patil, Dr. Kishor B. Mahajan, Dr. Manoj S. Desale
- **Studying clustering algorithms in Data Mining using Weka 33**
- Mr. A.J. Maheshwari, Mr. B.S. Panchbhai
- **Impact of Computerization in Dhule District Industries 38**
- Dr. A.D. Bhosale, Mr. Dagadu. M. Marathe
- **Cloud Computing 44**
- Dr. Hemkant M. Chaudhari
- **Introduction : Short Search on Threats with SQL injection attack 49**
- Dr. Manoj S. Desale, Dr. Kishor B. Mahajan, Dr. Ashok N. Patil,
Prof. B.S. Panchbhai
- **Use of Information and Communication Technology in Libraries and Information Centres : An Indian Scenario 52**
- Dr. Tushar M. Patil
- **Effectiveness of Virtual Class Room Over Traditional Class Room 57**
- Mr. Harshal V. Patil
- **A study of Backpropagation Algorithm in Artificial Neural Networks 61**
- Shinde Amit N., Chavan Nilesh D.
- **Big Data Search and Mining - Semantic Based Data Mining and Pre-processing 65**
- Mr. Nikhil A. Joshi, Dr. Sharad D. Patil
- **E-Recruitment System in Indian Country and Its Efficiency 61**
- Komal P. Patil, B.S. Panchbhai
- **Improving the Quality of Education by Integrating ICT in Higher Education 7**
- Anil R. Patil, Gayatri P. Patil, Dr. A.N. Patil

2018-19

VOL - I

ISBN
2018-19 = 02

Revamping of
Academic Libraries
for Next Generation

Editors

Dr. Vinay B. Patil | Dr. Chandrashekhar D. Wani
Mr. Shirish A. Zope | Mr. Sunil P. Patil

Atharva Publications

**Advanced Trends and Challenges in Computer Sciences
National Conference Papers
ATCCS - 2018**

© 2018 All Rights Reserved

ISBN - 978-93-88544-02-3

Book No. 611

Publisher & Printer

Mr. Yuvraj Mali

Atharva Publications

Dhule : 17, Devidas Colony,
Varkhedi Road, Dhule - 424001.

Contact : 9405206230

Jalgaon : Basement, Om Hospital,
Near Anglo Urdu Highschool,
Dhake Colony, Jalgaon - 425001.

Contact : 0257-2253666, 9764694797

Email : atharvapublications@gmail.com

Web : www.atharvapublications.com

First Edition
19th Nov. 2018

Type Setting
Atharva Publications

Price
Rs. 450/-

TRUE COPY ATTESTED BY

Shirpur
Principa

**The Shirpur Education Societys
Smt. H. R. Patel Arts Mahila
College, Shirpur, Dist. Dhule 426 405**

UGC, New Delhi sponsored and R.C. Patel Arts, Commerce and Science College, Shirpur organized two days National Conference on 'Advanced Trends and Challenges in Computer Science' dated 19th and 20th November, 2018.

Disclaimer: The authors are solely responsible for the contents of the papers compiled in this volume. The publishers or editors do not take responsibility for the same in any manner. Errors if any are purely unintentional and readers are requested to communicate such error to the editors or publishers to avoid discrepancies in future.

INDEX

(I) Library and Library Profession

Academic Library in India - A Brief Perspectives	1
- Dr. Govind S. Ghogare	
ICT Skill Required by Academic Librarian in Digital Environment	4
- Shri. Gautam A. Wani, Dr. Niraj T. Khobragade	
Fort Museum (ASI) Library, Chennai : A Study	8
- Rajendra Pahade	
Role of Library in Research	12
- Dr. Pratibha Laxman Warade	
From Card Catalogue to Web OPAC	14
- Prof. Ranjana K. Jawanjal	
Librarianship is a Profession	17
- Dr. S.P. Nimbhorkar	
Human Library : A New Approach	20
- Prof. G.S. Jagdeo	
Green Library	23
- Dr. Vijay A. Dakhole	
Role of Academic Libraries in Research	27
- Mr. Ramanand M. Chavan, Dr. Chandrakant R. Satpute	
Green Library	30
- Lata Rajendra Sawant	
Soft Skills for Library Professionals in Information Era	34
- Dr. Dipali R. Deshmukh	
Library Staffing Considerations in Academic Colleges in Changing Era	37
- Raju Ramdas Tupe, Dr. Veena M. Kamble	
Soft Skills	41
- Dr. Hemkant M. Chaudhari	
Green Libraries - A New Concept and Need	44
- Dr. Anil Chaudhari, Mr. Lalit J. Sonawane	
Green Library	47
- Vijay R. Gaikwad	
Revised NAAC Framework : Opportunities for Libraries in Higher Education	50
- Dr. Ramanik S. Lengure, Dr. Manju N. Dubey	
Green Library : A Need of Time	55
- Dr. Sudhir Astunkar, Dr. Chandrashekar Henwante	
A Study of Knowledge Resource Center in NAAC Accreditation & Non-Accreditation	57
Academic Colleges it's Impact on their Students Learning Satisfaction	
- Special Reference to Akola District	
- Dr. Seema Kale	
Development of Online Book Review Portal by Using Wordpress : A Case study	61
of Agasti Arts, Commerce & Dadasaheb Rupwate Science College Akole Library	
- Pradeep Bachhav	
Library Science : Past, Present and Future	64
- Mrs. Mangla S. More, Dr. V.R. Patil	
Performance Appraisal : Need in Library and Information Sector	66
- Dr. Sambhaji G. Patil	

Proceedings Book of National Seminar

संशोधन पद्धती

Research Methodology

ISBN

2018-19

(04)

डॉ. संजय वाघमाहे
(प्राचार्य)

डॉ. ओमशिवा लिणाडे
(समन्वयक)

संपादक

प्रा. अमोल पगार

डॉ. लहू वाघमाहे

डॉ. विनोद सोनवणे

डॉ. अरविंद कदम

डॉ. चंद्रशेखर ठोले

प्रा. रामराव चव्हाण

O
B
H
H
H
D
E
H
K
H
G
L
2
3
4
Se
L
2
Re
L
L
N
D
D
D
D
D
D
M
M
D
M
D
D
D
D
O
D
D
D
D
M
M
D

PROCEEDINGS BOOK OF NATIONAL SEMINAR

संशोधन पद्धती (Research Methodology)

संपादक - प्रा. अमोल पगार, डॉ. लडू बाघगारे, डॉ. विठोद सोदवणे
डॉ. अरविंद कदम, डॉ. चंद्रशेखर ठोले, प्रा. राजराव चव्हाण

ISBN 978-93-5240-186-4

अरुणा प्रकाशन

१०३, ऑनकार कॉम्प्लेक्स - अ,

खर्डेर स्टॉप, औसा रोड, लातूर

मो. ९४२१४८६९३५, ९४२१३७१७५७

© सर्व हक्क लेखकाधीन

: प्रथम आवृत्ती :- २२ ऑगस्ट २०१८

: मुद्रक : जाटो ऑफसेट, लातूर

अक्षर जुळवणी : हिंदवी कॉम्प्युटर, लातूर

मुखपृष्ठ रेखाटन :- विरु मुलवे ८६००८८९१२७

मूल्य : ५००.०० रुपये

*"संशोधन पद्धती" या प्रॉसेडिंग बुक मधील सर्व मते आणि अभिप्राय संबंधित लेखकांचे असून त्यात संपादक, प्रकाशन, मुद्रक व वितरक तज्ञांचे अस्तित्वाचे असे नाही.

TRUE COPY

ATTESTED BY

Shilpa
Principal

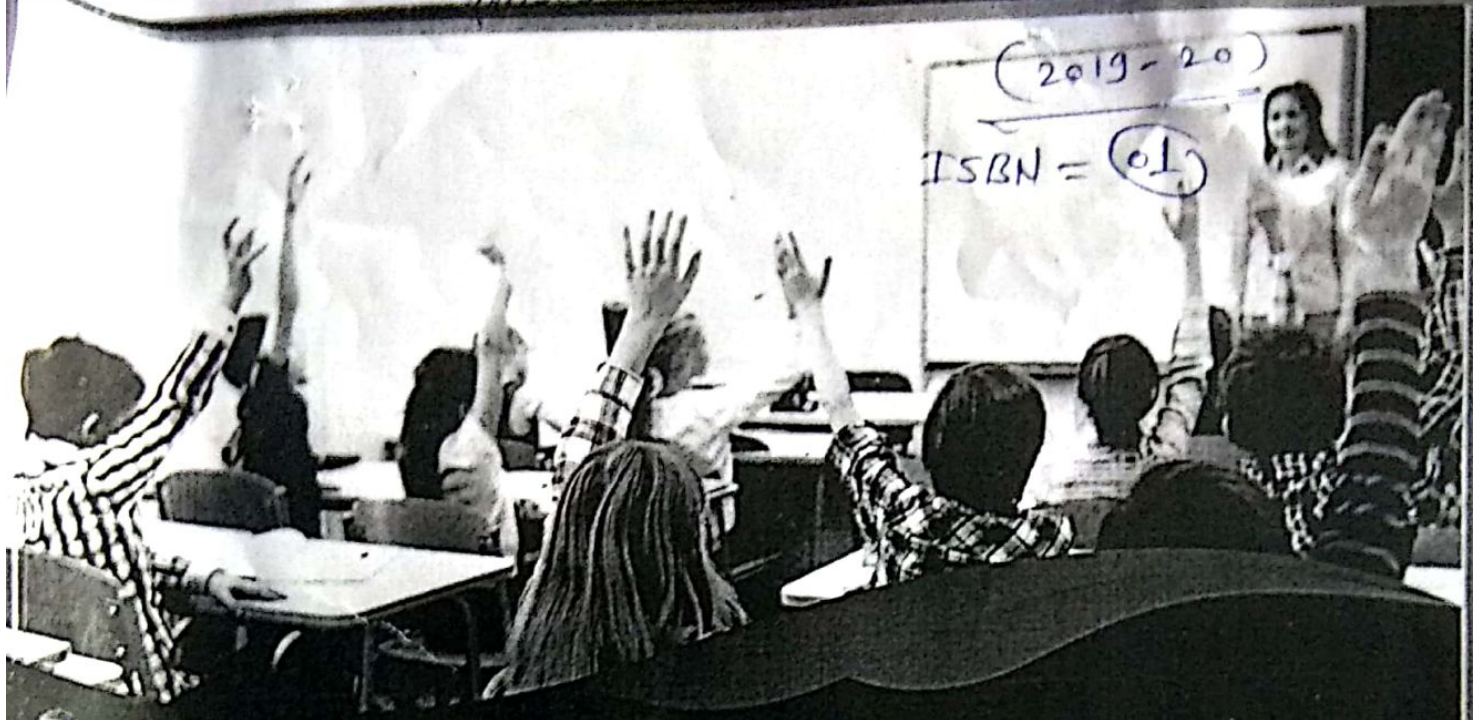
The Shripur Education Society's
Bmt. H. R. Patal Arts Mahila
College, Shripur, Dist. Dhule 426 802

2018-19

८३.	निरिक्षण : माहिती संकलनाचे एक तंत्र श्री शिरूरु ऋषिकेश वैजनाथराव ३४६
८४.	सामाजिक संशोधनातील गृहितकृत्याची भूमिका डॉ.साळुंके जयसिंग ज्ञानदेव ३५०
८५.	सामाजिक संशोधन पद्धती प्रा. श्रीमती एम. व्ही. चौधरी ३५३
८६.	सामाजिक संशोधनात प्रश्नावलीचे महत्त्व डॉ. सुषमावती ज. पाटील ३५९
८७.	सिध्दांत प्रा. श्रीराम नरवडे ३६२
88.	Survey Techniques and Historical Research Dr. Sutawane Parimal Arvind ३६४
८९.	सामाजिक संशोधनातील प्रश्नावली तंत्राचे महत्त्व प्रा.डॉ.स्वामी शिला ३६६
90.	Trends and Importance of Survey in Conducting Research Yuvraj Balu Shikhare, Dr. Shahuraj Sugriv Mule ३६९
91.	STEPS IN RESEARCH DATA PROCESSING Dr Santosh N Kadam, Prof. Pravin Kambale ३७२
92.	Definition of the Research Sample in Physical Education Dr. Swami Nitesh Ramling ३७९
९३.	सामाजिक संशोधन आणि संशोधन पद्धती डॉ. घ. ना: पांचाळ ३८२
94.	Types of Social Research Dr. N. G. Suryavanshi ३८७
95.	Methods Of Data Collection Dr. Pradeep Dnyanoba Shelke ३९०
९६.	शंक्षाणक संशोधन : कृती संशोधन डॉ.शैला चव्हाण ३९३
९७.	गृहितकृत्यांचा प्रकार व महत्त्व तांबटकर जागृती दिलीप ३९८
९८.	सामाजिक संशोधनातील तथ्य संकलन पाटील माधुरी भागवत ४०९

proceedings - 2019 - 20

(2019-20)
ISBN = 978-81-910-0000-0

INNOVATIVE PRACTICES IN TEACHING AND EVALUATION

- EDITORS -

Dr. M. S. Raghuwanshi | Dr. Kailas S. Chaudhari

Innovative Practices in
Teaching and Evaluation

© Reserved

■ Publisher

Rangrao Patil
3, Pratap Nagar,
Sant Dnyaneshwar Mandir Road,
Near Nutan Maratha Mahavidyalaya,
Jalgaon 425 001.

■ Phone | Web | Email

0257-2235520,2232800
www.prashantpublications.com
prashantpublication.jal@gmail.com

■ Edition | ISBN | Price

Feb. 2020

978-93-89501-41-4

₹ 395/-

TRUE COPY ATTESTED BY

Pratik
Principa

The Shirpur Education Societys
Smt. H. R. Patel Arts Mahila
College, Shirpur, Dist. Dhule 425 40*

■ Type Setting

Prashant Publications

.....
Disclaimer : Views expressed in the papers / articles and other matter published in this Book are those of the re
authors. The editor and associate editors does not accept any responsibility and do not necessarily agree with th
expressed in the articles. All copyrights are respected. Every effort is made to acknowledge source material rel
or referred to, but the Editorial Board and Publishers does not accept any responsibility for any inadvertent on
.....

18. A study of importance of timely and specific feedback for assessment in Higher Education classroom
Prof. Laxman S. Marathe
19. Use of ICT Tools for Educational Assessment in Higher Education
Dr. Kailas. S. Chaudhari
20. Marching Towards Speedy Modern Technology (SMT).....
Dr. Poonam B. Waghmare
21. Innovative Practices for Teaching & Learning in Higher Education
Dr. Sumita Anil Nemade
22. Innovative Practices in Teaching in Higher Education.....
Dr. Priya Narendra Kurkure
23. New Trend in Higher Education : Constructivist Evaluation
Dr. Jayshri B. Patil
24. Most Required Theme of Teaching in Higher Education of India
V. N. Khandare and B. R. Shinde
25. Team Teaching : An Innovative Practice in Teaching
Gajanan Dhanraj Sapkal
26. Effective E-Learning in Higher Education Through Moodle.....
Smt. Harshali B. Patil
27. Recent Approaches in Teaching Learning.....
Dr. Kavita Maruti Gbughuskar
28. Innovative Practices for Teaching in Higher Education
Dr. D. Z. Chaudhary and Zafar Iqbal Z.
29. ICT in Classroom : An Innovative Strategy in Teaching-learning.....
Dr. Rahul Gopichand Saner
30. **ICT Enabled Education**.....
Dr. Harshali Ramdas Chaudhari, Dr. Ravindra Vinthal More
31. Role of Technology Supported Project Based Learning in Standardization of Higher Education.....
Prof. Nanda Genu Vasave
32. Innovative Practices for Evaluation in Higher Education.....
Dr. Narendrakumar D. Vasava
33. A study of some web links related to pedagogy and pedagogical developments.....
Dr. Kailas S. Chaudhari

मराठी

34. अध्यापन व मूल्यमापनात शिक्षकांचा तंत्रज्ञान वापर : एक अभ्यास.....
प्र. डॉ. कैलास अम. खोडे
35. उच्च शिक्षणातून भारतातील पर्यावरणीय कायदा विश्लेषण
प्र. प्रम. प्रम. सावंत
36. उच्च शिक्षणातील इतिहास अध्यापन व मूल्यमापनासाठीच्या सद्यकालीन पध्दती
प्र. डॉ. नानाजी दत्त भानो

2019-20

(02)

INNOVATIVE PRACTICES IN TEACHING AND EVALUATION

... Editors ...

Dr. M. S. Raghuwanshi | Dr. Kailas S. Chaudhari

PRASHANT PUBLICATIONS

2019-20

ISBN = 02

Innovative Practices in
Teaching and Evaluation

© Reserved

Publisher

Rangrao Patil
3, Pratap Nagar,
Sant Dnyaneshwar Mandir Road,
Near Nutan Maratha Mahavidyalaya,
Jalgaon 425 001.

Phone | Web | Email

0257-2235520, 2232800
www.prashantpublications.com
prashantpublication.jal@gmail.com

1 Edition | ISBN | Price

Feb. 2020
978-93-89501-41-4
₹ 395/-

1 Type Setting

Prashant Publications

TRUE COPY ATTESTED BY

[Signature]

Principal

The Bhilpur Education Society
Gant. H. R. Patol Arts Mahila
Prashant, Shirpur, Dist. Dhule 425 414

Disclaimer : Views expressed in the papers / articles and other matter published in this Book are those of the respective authors. The editor and associate editors does not accept any responsibility and do not necessarily agree with the views expressed in the articles. All copyrights are respected. Every effort is made to acknowledge source material relied upon or referred to, but the Editorial Board and Publishers does not accept any responsibility for any inadvertent omissions.

18.	A study of importance of timely and specific feedback for assessment in Higher Education classroom	59	3
	Prof. Laxman S. Marathe		
19.	Use of ICT Tools for Educational Assessment in Higher Education	61	31
	Dr. Kailas S. Chaudhari		
20.	Marching Towards Speedy Modern Technology (SMT)	64	3
	Dr. Poonam B. Waghmare		
21.	Innovative Practices for Teaching & Learning in Higher Education	66	41
	Dr. Smita Anil Nemade		
22.	Innovative Practices in Teaching in Higher Education	70	4
	Dr. Priya Narendra Kurkure		
23.	New Trend in Higher Education : Constructivist Evaluation	73	4
	Dr. Jayshri B. Patil		
24.	Most Required Theme of Teaching in Higher Education of India	77	4
	V. N. Khandare and B. R. Shinde		
25.	Team Teaching : An Innovative Practice in Teaching	80	4
	Gajanan Dhanraj Sapkal		
26.	Effective E-Learning in Higher Education Through Moodle	83	4
	Smt. Harshali B. Patil		
27.	Recent Approaches in Teaching Learning	85	4
	Dr. Kavita Maruti Ghughuskar		
28.	Innovative Practices for Teaching in Higher Education	88	4
	Dr. D. Z. Chaudhary and Zafar Iqbal Z.		
29.	ICT in Classroom : An Innovative Strategy in Teaching-learning	91	4
	Dr. Rahul Gopichand Saner		
30.	ICT Enabled Education	94	4
	Dr. Hiralal Ramdas Chaudhari, Dr. Ravindra Vitthal More		
31.	Role of Technology Supported Project Based Learning in Standardization of Higher Education	97	4
	Prof. Nanda Gemu Vasave		
32.	Innovative Practices for Evaluation in Higher Education	100	5
	Dr. Narendrakumar D. Vasava		
33.	A study of some web links related to pedagogy and pedagogical developments	106	5
	Dr. Kailas S. Chaudhari		

मराठी

34.	अध्यापन व मूल्यमापनात शिक्षकांचा तंत्रज्ञान चापर : एक अभ्यास	109	5
	प्र. डॉ. कैलास आर. खोडे		
35.	उच्च शिक्षणानुसंधारणातील पर्यावरणीय चापदा विश्लेषण	112	5
	प्र. एम. एल. सावंत		
36.	उच्च शिक्षणातील इतिहास अध्यापन व मूल्यमापनासाठीच्या सद्यकालीन चव्दशी	114	5
	प्र. डॉ. नानाजी दया भाभरे		

2019-20

भारतातील

राजकीय व सामाजिक चळवळी

मुख्य संपादक

प्राचार्य. डॉ. आय. डी. पाटील

संपादक

प्रा. डॉ. आर. एन. शेवाळे

प्रा. पी. एम. सोनवणे

ISBN
03

- महाराष्ट्रातील आंबेडकरी चळवळ : एक अवलोकन ३०७
- प्रा. प्रकाश मानसाराम सोनवणे, मुक्ताईनगर
- प्रा. महेंद्रसिंग मंगलसिंग चव्हाण, मुक्ताईनगर
- दलित चळवळ ३११
- डॉ. महेश प्रल्हादराव गोमासे, नेरपरसोपंत, जि. यवतमाळ
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे वर्गीय विचार आणि ३१७
दलित कम्युनिष्ट चळवळ
- प्रा. वाघमारे एच. टी., चांदोरी, जि. नाशिक
- भारतातील दलित चळवळ ३२६
- डॉ. ज्ञानेश्वर काशिनाथ भामरे, नगांव
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची लोकपत्रकारिता ३३२
- पारदेशी भगवान ईश्वरलाल, शिरपूर ISBN = 978-93-90288-55-5
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या दलित चळवळीचे अध्ययन .. ३३६
- प्रा. डॉ. रविंद्र पुंडलिक पाटील, नगांव
- दलित महिलांची चळवळ ३४०
- डॉ. सौ. शारदा गोविंदराव बंडे, पूर्णा. (ज.) जि. परभणी
- दलित चळवळ एक बदलती दिशा ३४४
- प्रा. सौ. कांबळे सुनिता शंकरराव, हन्णेगाव, जि. नांदेड
- महाराष्ट्रातील दलित चळवळ एक मागोवा ३४९
- प्रा. मगरे एम. के., जाफ्राबाद जि. जालना
- भारतातील दलित चळवळ ३५३
- नारायण रामलाल उंबरे, जळगांव
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरोत्तर दलित चळवळ ३६१
- प्रा. हनुमंत भारत सरतापे, नवापूर
- दलित चळवळ - एक विश्लेषणात्मक अभ्यास ३६५
- प्रा. आर. एस. कोरडे, चरवट बकाल, जि. बुलडाणा
- महाराष्ट्रातील दलीत चळवळ ३७१
- प्रा. पवार बळीराम वसंतराव, किनगाव, जि. लातूर
- दलित चळवळीत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे योगदान ३७५
- प्रा. कमलाकर शरद इंगळे, पाचोप
- प्रा. डॉ. के. जी. पोकळे, चौसाळा, ता. जि. बिड

भारतातील राजकीय व सामाजिक चळवळी

THE SHIRPUR SUBURBAN SOCIETY
Bmt. H. R. Patel Arzo Mahala
Shirpur Dist. Dhule 431 404

ISBN 978-93-84333-95-4

Indian Council of Social Science Research (ICSSR) New Delhi
Sponsored National Seminar on

Black Money and Its Impact on Indian Economy

Black Money Outflows

(in US\$ bn avg)

810.29 Cumulative

China	139.21
Russia	104.98
Mexico	52.84
India	51.03
Malaysia	41.85
Brazil	22.67
S Africa	20.92
Thailand	19.18
Indonesia	18.07
Nigeria	17.80

Black Money

Black Money
In
Indian economy

Editor

Dr. Abasaheb Hange

2019-20

96 Chinmay Publication Aurangabad

ISBN 978-93-84593-96-4

Sr. No.	Title of the Papers	Name of Authors	Page No.
45	भ्रष्टाचार रोखण्यामधील प्रसारमाध्यमांची भूमिका आणि कार्य	समानंद जयवहारे	143
46	काळा पैसा व भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम	हंमो ए.एस. चौधरी व्ही.एम.	147
47	काळा पैसा आणि त्याचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम	हनुमंत भुमकर कोकाटे जी.एस.	150
48	काळ्या पैशासंदर्भात भारतीय अर्थव्यवस्थेची चारतंत्रीक परीस्थीती आणि परीणांमाचे विश्लेशन	डी.डी.भोसले	153
49	काळ्या पैशाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम	बोडगे एस.जी.	156
50	भारतीय अर्थव्यवस्थेवर काळ्या पैशाचे झालेले परिणाम	मनिषा चौधरी	158
51	काळ्या पैसा व भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम	हंमो ए.एस. चौधरी व्ही.एम.	160
52	काळ्या पैशाचे अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम	के.एस.घोडके	163
53	भारतीय अर्थव्यवस्थेवर काळ्या परीणाम	रामदास मुवटे	166
54	काळ्या पैशामुळे भारतातील समाजावर होणारे परिणाम	राजेंद्र सुभाष	169
55	काळा पैसा आणि भारतीय अर्थव्यवस्था	साबळे एकनाथ	172
56	भारतीय अर्थव्यवस्था: निश्चलनीकरण आणि काळा पैसा	राम ताटे	175
57	भारतीय अर्थव्यवस्थेवर काळ्या पैशाचा परिणाम	सि.एस. जाकोडे सि.एन. कोकाटे	177
58	काळा पैसा : भारतीय अर्थ व्यवस्थेवरील परिणाम	एस.जी.विराजदार एस.ए.सांगळे	180
59	भ्रष्टाचार : समाजाला लागलेली वाढवी	शिवाजी चौधरी	1833
60	भारतातील काळा पैसा : परिणाम व उपाय	शेळके सी.एस.	186
61	काळा पैसा एक सामाजिक समस्या	खेरी एच.आर.	190
62	भारतातील काळा पैसा : कारणे, परिणाम व उपाय	डॉ. चव्हाण एम.एच.	193
63	भारतातील काळ्या पैशावर नियंत्रण : एकजट्टीक्षेप	राम शेवलीकर	198
64	भारताचा काळा पैसा व भ्रष्टाचाराविरुद्धचा लढा	पोटे बी.टी	200
65	काळ्या व्यवहाराचे भारतीय अर्थव्यवस्थेतील विविध क्षेत्रातील परिणाम.	दत्तात्रय गेटके	204
66	भारतीय अर्थव्यवस्था आणि काळा पैसा	देविदास नायरगोले	206

BLACK MONEY AND ITS IMPACT ON INDIAN ECONOMY

भारतीय अर्थव्यवस्थेवर काळ्या पेशांचे झालेले परिणाम

भा. श्रीमती मनिषा व्ही. चौधरी

अर्थशास्त्र विभाग- मो. नं. १४२३३१५८६

श्रीमती. एच. आर. पटेल कला महिला महाविद्यालय, शिरपुर जि. धुळे

प्रस्तावना : (Introduction)

भारतीय अर्थव्यवस्थेत उत्पादन, विभाजन, विनिमय आणि उपभोग यावर आर्थिक क्रिया महत्त्वाच्या आहे. या चारही क्रिया कार्यदेशीर असतात. परंतु अर्थव्यवस्थेत बेकायदेशीर व्यवहार देखिल केले जातात. अशा व्यवहारांची सरकार दरबारात कुठेही नोंद नसते. त्यांचे हिशोब नमतात अशा अनेक विविध मार्गांनी उत्पन्न मिळवून काळा पैसा निर्माण होतो.

"काळा पैसा म्हणजे असा पैसा होय की, ज्याचा हिशोब कर अधिकाऱ्यांपासून लपविला जातो किंवा लपवून ठेवतात त्यालाच काळा पैसा असे म्हणतात."

स्वातंत्र्योत्तर काळात भारताने संगिन्न अर्थव्यवस्थेत रिव्हाकर केला. भारतात मालमत्तेचा मालकी हक्क आणि वारस हक्क मान्य करण्यात आला. या प्रयत्नातूनच अवैध उत्पन्न, पैसा, संपत्ती निर्माण झाली. त्याबरोबरच भ्रष्टाचार, लाचलुचपत, फसवणुकीचा अयलंब करून काळा पैसाचे प्रमाण भारतात वाढत गेले. त्यामुळे भारतात समांतर अर्थव्यवस्था निर्माण झाली. आर्थिक विषमता कमी करण्यासाठी काळा पैसा अडचणी निर्माण करीत आहे.

भारतातील काळ्या पेशाचा विस्तार (Extent of Black Money in India)

भारतातील काळा पैसा मोजण्याचा प्रयत्न काही तज्ञांनी केलेला आहे. तसेच नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ पब्लीक फायनान्स् अँड पॉलीसी, नियोजन मंडळे या संस्थांनी केला. ओ.पी. चोप्रा यांच्या अंदाजानुसार भारतात १९६०-६१ मध्ये ९१६ कोटी रु. काळापैसा असावा आणि स्थूल राष्ट्रीय उत्पादनात (GNP) चा वाटा ६.१% तर १९७०-७१ मध्ये २०६२ कोटी रु. पर्यंत वाढला. त्याचा वाटा ५.१% आहे. पुनम गुप्ता आणि संजीव गुप्ता यांनी देखिल काळा पैसा मोजण्याचा प्रयत्न केला आहे.

नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ पब्लिक अँड पॉलीसी या संस्थेच्या अंदाजानुसार १९८०-८१ मध्ये काळा पैसा २०,३६२ ते २३६७८ कोटी रुपयेपर्यंत असावा. स्थूल राष्ट्रीय उत्पादनातील प्रमाण १८ ते २१% असावे. १९८३-८४ मध्ये तो ३१५८४ ते ३६७८४ कोटी रु. च्या दरम्यान असावा. नियोजन मंडळाच्या अंदाजानुसार १९८९-९० च्या किमती नुसार भारतात एकूण ३,००,००० कोटी रुपये काळा पैसा आहे. काळ्या पैशात प्रतिवर्षी ५०,००० कोटी रुपये मी घाट होत आहे. असा अंदाज व्यक्त केला.

मा. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी २०१६ मध्ये एका भाषणात असे म्हटले की, भारतात २०२० पर्यंत ९०, लाख करोड काळा पैसा बाहेर काढला जाईल.

काळ्या पेशाचे परिणाम - (Effect of Black Money)

अवैध मार्गांनी निर्माण होणारा काळा पैसा यालाच काळे उत्पन्न किंवा काळी संपत्ती असेही म्हणतात. याचेच वाईट परिणाम अर्थव्यवस्थेवर होत असतात व देशाच्या विकासात अनेक समस्या निर्माण होतात. उदा. कॅन्सर हा रोग शरीराला आतून पोखरून टाकतो. त्याप्रमाणे काळा पैसारूपी कॅन्सर सुद्ध अर्थव्यवस्थेला पोखरून टाकतो. अर्थव्यवस्थेच्या प्रत्येक निर्णयाबाबत काळा पैसा अडचणी निर्माण करतो. भारतीय अर्थव्यवस्थेवर काळ्या पेशाचे परिणाम कसे झालेत हे आपणास पुढीलप्रमाणे सांगता येईल.

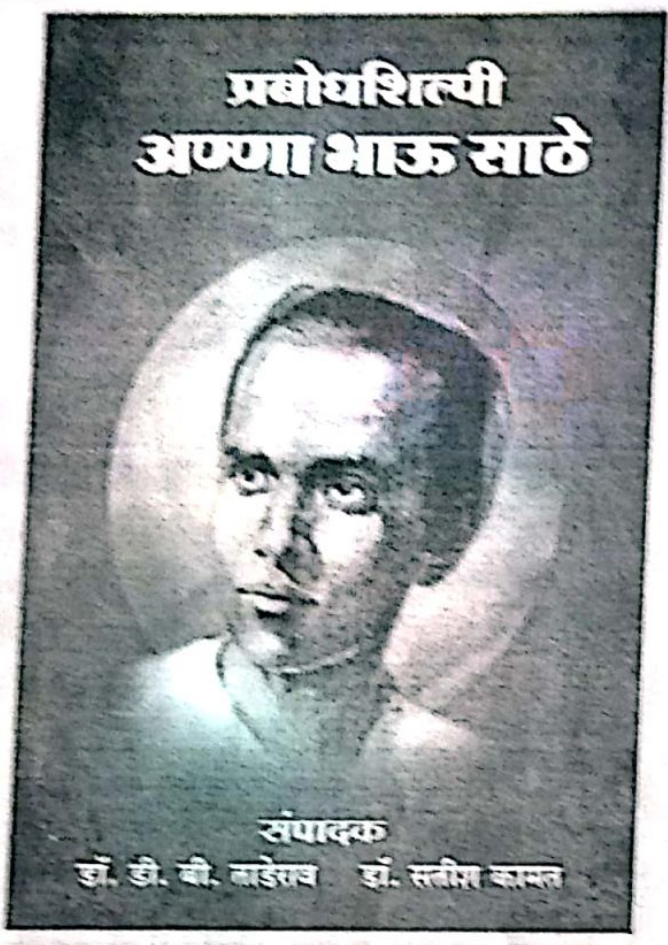
समांतर अर्थव्यवस्थेची निर्मिती - आज देशात एकही असे क्षेत्र नाही की, तेथे आज मार्गांनी व्यवहार केले जात नाही. अवैध मार्गांनी जसजसे संख्या वाढत जाते. तसतसा काळा पैसा वाढत जातो व असा पैसा देशातच असतो. देशातील पांढऱ्या पेशातील व्यवहार व काळा पैसा असा संपर्क होतो. यानुसार सरकारला आर्थिक आणि सामाजिक उद्दिष्टे साधण्यात अडथळे निर्माण होतात.

भाववाढ - काळा पैसा नेहमीच भाववाढ करतो. काळा पैसा मिळणाऱ्यांची सुखद आणि पैसांच्या वस्तूंची मागणी करतात. मागणी जास्त आणि पुरवठा कमी अशा स्थितीत आवश्यक वस्तूंची किंमत वाढते व सर्वच वस्तूंच्या किमती वाढल्यामुळे भाववाढीची परिस्थिती सर्वदूर निर्माण होते.

भाववाढीच्या समस्येतून इतर समस्याही निर्माण होतात. सामाजिक विषमता - काळ्या पैशानुसार समांतर अर्थव्यवस्था तर निर्माण होतेच परंतु समाजात उत्पन्नतही विषमता निर्माण होते. सरकारला आपला वाढता खर्च भागविण्यासाठी करांचे दर वाढवावे लागतात. दुसरीकडे कर चुकवणेगिरी करणारे भ्रष्टाचारी व लाचलुचपत यांना कर भरावे लागत नाही.

TRUE COPY ATTESTED BY

 Principal
 The Shirpur Education Society
 Smt. H. R. Patel Arts Mahila
 College, Shirpur, Dist. Dhule 426 407

2019-20

ISBN
2019-20 (05)

प्रबोधशिल्पी अण्णा भाऊ साठे

Prabodhshilpi Anna Bhaui Sathe

संपादक

डॉ. डी. डी. ताडेरव, डॉ. सतीश कामत

© सर्व हक्क सुरक्षित

प्रथमावृत्ती

०१ जून २०२०

प्रकाशक

शिवानी प्रकाशन,

हडपसर, पुणे,

फोन. 9011320659

ISBN- 978-93-85426-56-8

मुखपृष्ठ व अक्षरजुळणी

श्री. संतोष राणे, कणकवली

किंमत

४००/-

(सदरील संपादित ग्रंथात व्यक्त झालेल्या विचार व मजकुराशी
संपादक व प्रकाशक सहमत असतील असे नाही)

TRUE COPY ATTESTED BY

Shilpi
Principa

The Shilpi Education Society
Bmt. H. R. Patil Arts Mahila
College, Shilpi, Dist. Dhule 426 407

२९	अण्णा भाऊ साठे यांच्या साहित्यातील समाज डॉ. मुनिल मुखेदेव लोखंडे	१७९
३०	अण्णा भाऊ साठे यांच्या कथांमधील समाजदर्शन डॉ. वर्षा शिरीष फाटक	१८३
३१	अण्णा भाऊ साठे यांच्या कादंबरीतील स्त्री पात्रांचा विविधांगी अध्यास डॉ. लक्ष्मण गीते	१९०
३२	अण्णा भाऊ साठे यांचे कथासाहित्य आणि समकालीन वास्तव डॉ. भूषण ज्ञानदेव काटे-पाटील	१९४
३३	अण्णा भाऊ साठे : एक थोर साहित्यिक डॉ. विद्या शरद मोदी	१९९
३४	अण्णा भाऊ साठे : आजगरम साहित्याचा निर्माता डॉ. शेख शहाजहान बशीर	२०५
३५	अण्णा भाऊ साठे : एक प्रभावी व्यक्तिमत्व डॉ. अर्चना टाक	२०८
३६	अण्णा भाऊ साठे यांच्या साहित्यातील स्त्री चित्रण शेख समरिनबेगम इब्राहिम	२११
३७	अण्णा भाऊ साठे : एक बहुआयामी व्यक्तिमत्व डॉ. राजेंद्र यादवराव बारासागड	२१६
३८	अण्णाभाऊंच्या साहित्यातील स्त्री जीवन डॉ. महादेव सदाशिव डीसले	२२१
३९	अण्णाभाऊ यांची लोकनाट्ये : समाज जागृतीचे ऐतिहासिक कार्य अजयकुमार प्रल्हाद लोखंडे	२२७
४०	अण्णा भाऊ साठे यांचा सामाजिक आणि आर्थिक दृष्टिकोन प्रा. सुर्यकांत प्रभाकर माने, सौ. ईशा जगदीश गोताड	२३२
४१	अण्णा भाऊ साठे यांच्या साहित्यातील आविडकरी विचारांची प्रासंगिकता डॉ. कहाळेकर सी. एम.	२४०
४२	अण्णा भाऊ साठे यांचे समाज कार्य डॉ. अतुल पद्माकर खासे	२४६
४३	अण्णा भाऊ साठे यांच्या साहित्यातील स्त्री चित्रण श्री. रमेश विठ्ठलराव शेळके	२५१